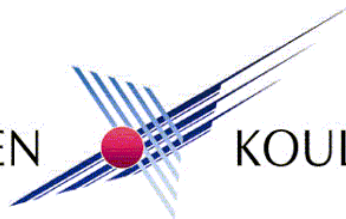

ROVANIEMEN

KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

OPETUSSUUNNITELMAN TUTKINTOKOHTAINEN OSA

Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto

12.8.2015

LAO C55/2015

Lapin ammattiopisto

Sisällys

1	Tervetuloa oppimaan! - Valitsit hyvin! -Tehemä pois!.....	1
2	Mikä on opetussuunnitelma (ops) – kuvaus opiskelijalle	2
3	Soveltamisala ja hyväksymismerkinnät.....	3
4	Ammattialan toimintaympäristö Lapissa ja sen erityispiirteet.....	4
5	Tutkinnon muodostuminen.....	6
5.1	Ammatilliset tutkinnon osat	6
5.2	Yhteiset tutkinnon osat.....	8
5.3	Vapaasti valittavat tutkinnon osat.....	9
6	Kuntayhtymän strategia 2025:n toteuttaminen - Liikunnanohjauksen perustutkinto.....	10
6.1	Osaamisen kehittäminen yhdessä elinkeinoelämän kanssa.....	10
6.2	Yksilöllisten oppimispolkujen toteuttaminen	10
6.3	Ammattialan opettajien osaamisen uudistaminen	12
6.4	Taloudellinen ja tehokas opetustoiminta	13
6.5	Ammattialan kumppanuuksien kehittäminen	14

1 Tervetuloa oppimaan! - Valitsit hyvin! -Tehemä pois!

Olet tehnyt hyvän valinnan ja on aika suunnitella tulevaisuutta! Haluat varmasti opiskelusi jälkeen olla työstään nauttiva ammattilainen, joka osaa työnsä ja jonka tekemää työtä arvostetaan. Me tuemme ja autamme sinua polullasi kohti tätä päämäärää.

Yksi Rovaniemen koulutuskuntayhtymän arvoista on oppivuus. Sinun kohdallasi se tarkoittaa osaamisesi karttumista niin, että osaat työskennellä työelämässä kun olet meiltä valmistunut.

Toinen arvo on avoimuus. Se tarkoittaa vuorovaikutteisuutta ja luottamusta. Olet yksilönä osa yhteisöä. Voit rakentaa oman oppimispolkusi, mutta myös tukeutua toisiin opiskelijoihin, opettajiin sekä muuhun kuntayhtymän henkilökuntaan. Voit tehdä omia valintoja, muttet jää yksin.

Kolmas arvo on vastuullisuus. Kun olet tullut meille oppimaan, on sinulla suuri vastuu siitä miten sen teet. Yhtäläillä vastuuta toiminnastamme kannamme me. Haluamme tehdä työmme hyvin, oppia lisää ja kehittyä itsekin paremmaksi. Haluamme, että avulamme onnistut.

Hyvää matkaa oppimisen ja osaamisen poluille! Tämä ammatillisen perustutkinnon koulutuksen järjestämisen opetussuunnitelma on sillä matkalla opaskartta meille kaikille.

2 Mikä on opetussuunnitelma (ops) – kuvaus opiskelijalle

Tämä on ammatillisen perustutkinnon koulutuksen järjestämisen opetussuunnitelma eli ops. Ops:ssa kerromme, mitä osia perustutkinto sisältää, millaista osaamista ja ammattitaitoa sinulla pitää olla ja miten osoitat eli näytät osaamisesi.

Ammatillinen perustutkinto sisältää vähintään 180 osaamispistettä (osp). Jokaiselle tutkinnon osalle on määrätty osaamispisteet sen mukaan, miten merkittävä ja vaikea tutkinnon osa on. Tutkinnon osan osaamispisteet saat, kun osaat ne asiat, mitkä tässä tutkinnon ops:ssa on kerrottu ja olet osoittanut eli näyttänyt osaamisesi.

Perustutkintoon sisältää:

- 135 osp ammatillisia tutkinnon osia
- 35 osp yhteisiä tutkinnon osia
- 10 osp vapaasti valittavat tutkinnon osia.

Ammatillinen perustutkinto sisältää myös vähintään 30 osp työpaikalla tapahtuvaa opimista eli työssäoppimista (Top). Työssäoppiminen sisältyy tutkinnon osiin.

Tutkinnon perusteet ja arvosana-asteikko

Suomessa kaikissa ammatillisissa oppilaitoksissa käytetään perustutkinnoissa samoja valtakunnallisia tutkinnon perusteita ja samaa arvosana-asteikkoa. Tutkinnon perusteet on määrännyt opetushallitus. Arvosana-asteikosta on säädetty Valtioneuvoston asetuksella. Tutkinnon perusteissa on määrätty, mitä ovat nämä edellä mainitut ammatilliset ja yhteiset tutkinnot osat ja niiden ammattitaitovaatimukset tai osaamistavoitteet. Lisäksi tutkinnon perusteissa on määrätty tutkinnon osittain osaamisen arviointialueista ja arviointikriteereistä. Ammatillisissa perustutkinnoissa käytetään 3-portaista arviointi-asteikkoa:

- 3, kiitettävä
- 2, hyvä
- 1, tyydyttävä.

Tutkinnon osan perusteiden arviointikriteereistä voit lukea, miten hyvin sinun pitää osata saadaksesi kiitettävän, hyvän tai tyydyttävän arvosanan ko. tutkinnon osasta.

Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (Hops)

Opiskelusi alussa suunnittelemme yhdessä sinun kanssasi miten, missä ja milloin aiot hankkia ja osoittaa oman osaamisesi. Tästä suunnitelmasta käytämme nimeä Hops eli henkilökohtainen opiskelusuunnitelma. Opiskelusi suunnittelussa lähdemme siitä, millaista osaamista sinulla jo on ja millaiset ovat sinun tulevaisuudensuunnitelmasi. Suunnittelemme kanssasi myös, mitkä valinnaiset tutkinnon osat tukevat tulevaisuudensuunnitelmiasi ja mitä niistä valitset. Lukukausittain ja aina muutosten ilmaantuessa käymme sinun kanssasi läpi, miten opiskelusi on edennyt ja onko Hops toteutunut. Tarvittaessa muutamme ja korjaamme Hopsiasi.

Osaamisen osoittaminen ja arviointi

Ammatillisessa koulutuksessa osaaminen ja ammattitaito osoitetaan ammattiosaamisen näytöllä. Jokainen ammatillinen tutkinnon osa sisältää ammattiosaamisen näytön. Näyttö ei ole mikään kirjallinen koe tai tentti vaan työn tekemistä. Näytössä teet oman ammattialan työtä työpaikalla. Näytön jälkeen arvioimme yhdessä sinun ja työpaikan ohjaajan kanssa, miten hyvin osaat. Tämän perusteella saat näyttötodistukseen sekä tutkintotodistukseen tulevan tutkinnon osan arvosanan.

Tässä omassa koulutuksen järjestämisen opetussuunnitelmassamme kerromme, miten meillä Rovaniemen koulutuskuntayhtymän oppilaitoksissa opiskellen ja työssäoppien työpaikoilla voit hankkia perustutkinnolta vaadittavaa ammattitaitoa ja osaamista sekä miten näytät eli osoitat osaamisesi.

Tutkinnon osan opiskelun alussa perehdyt yhdessä opettajien kanssa tarkemmin kyseisen tutkinnon osan opetussuunnitelmaan ja tutkinnon perusteisiin.

3 Soveltamisala ja hyväksymismerkinnät

Tämä opetussuunnitelman tutkintokohtainen osa ja liitteenä olevat tutkinnon osien opetussuunnitelmat ovat voimassa 1.8.2015 alkaen. Ops koskee voimaantulon jälkeen aloittaneita uusia opiskelijoita sekä niitä jatkavia opiskelijoita, joiden tutkinnon suorittaminen on kesken uuden ops:n voimaan tullessa.

Hyväksytyä opetussuunnitelmaa voidaan käyttää ilman erillistä päätöstä myös näyttötutkintoon valmistavassa koulutuksessa ammattitaidon hankkimisen osalta.

Mikäli tähän opetussuunnitelman koontiosaan tulee kohtiin 1–3 ja 5 sisältömuutoksia tai kohtaan 4 tutkinnon osien tarjontaan tulee uusia tutkinnon osia, myös tämä koontiosa hyväksytään uudelleen ja uudella versionumerolla.

Mikäli päivitetään jo hyväksytyssä versiossa kohdassa 4 esitettyä tutkinnon osaa, päivitetään kohdan 4 taulukkoon ko. päivitetyn tutkinnon osan hyväksymismerkinnät. Tällöin koontiosan ei tarvita hyväksymismenettelyä eikä versionumero muutu.

Tämä opetussuunnitelman tutkintokohtaisen osan koontiosa on hyväksytty tai päivitetty seuraavasti.

Hyväksymis- ja päivitysmerkinnät

Versio	Päivämäärä	Hyväksytty/päivitetty
1	12.8.2015	LAO C55/2015

Tämä opetussuunnitelman koontiosan hyväksytty versio on tallennettu internetiin osoitteeseen www.redu.fi/ops. Tutkinnon osien opetussuunnitelmat löytyvät ROKKI-intrasta osoitteesta <https://rokki.redu.fi/ops>.

4 Ammattialan toimintaympäristö Lapissa ja sen erityispiirteet

Suomalaisen yhteiskunnan yhteinen tavoite on kaikkien kansalaisten hyvinvointi. Terveyttä ja hyvinvointia edistävien olosuhteiden ja palvelujen vahvistaminen, ongelmien ennaltaehkäiseminen ja varhainen puuttuminen ovat merkityksellisiä keinoja hyvinvoinnin ja elämänlaadun parantamiseksi. Jokaisella on vastuu omasta ja läheistensä hyvinvoinnista ja terveydestä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaympäristössä palvelujen tarjoajien kirjo on lisääntynyt. Valtaosan palveluista tuottavat edelleen julkinen ala, kunnat, kuntayhtymät ja valtio, mutta yhä enemmän palveluja tuottavat myös järjestöt ja yksityiset ammatinharjoittajat. Palvelujen tuottamista säätelevät sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädäntö ja normit sekä ammattietiikka.

Kansainvälistyminen ja erilaisten kulttuuriryhmien muutto Suomeen vaikuttaa sosiaali- ja terveysalalla toimivan työn monipuolistumiseen. Lisäksi sosiaali- ja terveysalan henkilöstön laajamittainen eläkkeelle siirtyminen ja työvoiman tarpeen kasvu edellyttävät ammattitaitoisen työvoiman kouluttamista, aikuiskoulutuksen tarjoamista ja maahanmuuttajien rekrytoimista alalle. Koulutuspaikkojen tarjonnan tulee vastata työvoiman kysyntään, jolloin tarvittaessa lisätään ja tehostetaan työvoimatarpeen ennakointia sekä ennakkoinnin vaikutusta koulutukseen. Työ- ja elinkeinohallinnon kanssa tehtävän yhteistyön tavoitteena on myös pitkäaikaistyöttömyyden alentaminen. Työelämästä syrjäytyneet aikuiset tarvitsevat paljon tukea toimintakyvyn ylläpidossa löytääkseen reitin työmarkkinoille ja mahdolliseen uudelleen koulutukseen.

Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistäminen, varhainen puuttuminen, syrjäytymisen ennaltaehkäiseminen ovat sosiaali- ja terveysalan haasteita. Lapsuus- ja nuoruusiässä luodaan pohja koko myöhemmän elämän hyvinvoinnille. Lasten ja nuorten kanssa työtä tekevien on tärkeää tukea lasten ja nuorten arkista terveystietämystä, edistää elämänhallintataitoja ja motivoida nuoria kouluttautumaan. Nuoret, jotka uhkaavat syrjäytyä jo peruskoulun aikana tai jäävät ulos peruskoulun jälkeisestä opiskelusta ovat selkeitä riskitekijöitä muulle syrjäytymiselle.

Väestön ikääntyminen, ikääntyneiden määrän kasvu, eliniän nousu sekä iän myötä kasvava hoivan ja hoidon tarve lisää sosiaali- ja terveyspalveluiden tarvetta ja palvelujen kysyntää sekä tuo kasvavia haasteita terveyden edistämiseksi ja sairauksien ehkäisylle. Vanhustyön osuus on kasvanut ja kasvaa edelleen merkittävästi lähivuosina. Ensisijaisena tavoitteena on ikääntyvien kotona asumisen tukeminen. Palvelujärjestelmää uudistetaan edistämällä ikääntyvien toimintakykyä ja omatoimisuutta ja heille soveltuvia kuntoutuksen ja terveyttä edistävän liikunnan toimintamalleja. Ikäihmisten kuntouttavaa toimintaa ja avopalveluja lisätään ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevien hoidon laatua parannetaan.

Pohjoinen alue eli Lappi on Rovaniemen koulutuskuntayhtymän ja Lapin ammattiopiston merkittävin toimintaympäristö. Lähihoitajan työ pohjoisessa edellyttää luontoympäristön erityispiirteiden – esimerkiksi lämpötilan ja valon määrän vaihtelujen merkityksen - ymmärtämistä ihmisen terveyteen ja hyvinvointiin. Lapissa on myös vahvat vuosisataiset perinteet luonnon elementtien hyödyntämisestä terveyden edistämiseksi ja sairauksien parantamiseksi. Lähihoitajan on tärkeää tiedostaa työnsä juurien löytyvän ihmisen ja luonnon välisestä tasavertaisesta ja ekologisesta suhteesta.

Lappi on harvaan asuttu maakunta lukuun ottamatta muutamia väestökeskittyimiä. Asiakkaat voivat joutua matkustamaan useita satoja kilometrejä saadakseen apua terveysongelmiinsa. Lähihoitajan toimenkuva on erilainen maakunnan eri osissa. Koulutuksessa on kuitenkin luotava vahvat taidot itsenäiseen päätöksentekoon ja yksintyöskentelyyn. Pitkät välimatkat edellyttävät lähihoitajalta myös erinomaisia ensiaputaitoja (esimerkiksi kylmäosaaminen) ja teknologiaosaamista sekä hoidon että kommunikaation välineenä.

Uusi teknologia mahdollistaa esimerkiksi asiakastietojen nopean siirtämisen terveydenhuollon yksikön sisällä ja yksiköiden välillä sekä asiakkaan sähköisen asioinnin. Tietoteknologia on tuonut haastetta siihen, miten tietoverkkoja ja tietoteknologiaa pystyttäisiin mahdollisimman tehokkaasti hyödyntämään sosiaali- ja terveysalan arkipäivässä ja millaiset taidot henkilöstöllä on teknologian käytössä ja hyödyntämisessä. Teknologia mahdollistaa koulutuksen järjestämisen pitkistä etäisyyksistä huolimatta.

Ulkomaalaisten määrä Lapissa on kasvanut 2000 – luvulla 7 prosentin vuosivauhtia. Vuonna 2011 Lapissa oli ulkomaan kansalaisia noin 3 300 henkeä. Lapin maahanmuuttajista yli 80 prosenttia asuu Rovaniemen ja Kemi-Tornion seuduilla, mutta maahanmuuttajia löytyy jokaisesta Lapin kunnasta. Lapin kolme pohjoisinta kuntaa ja osa Sodankylän kuntaa ovat saamelaisaluetta. Saamelaisia on Suomessa noin 7000 ja he ovat alkuperäiskansastatuksensa perusteella oikeutettuja saamaan sosiaali- ja terveyspalveluja äidinkielellään oma kulttuuri huomioiden. Lisäksi sosiaali- ja terveysalan perustutkintokoulutuksen tulee vastata sekä alueella pysyvästi asuvien kulttuuristen vähemmistöjen että Lapissa vierailevien matkailijoiden asettamiin vaatimuksiin tarjoamalla kieli- ja kulttuuriopintoja riittävästi.

5 Tutkinnon muodostuminen

Ammatillinen perustutkinto ammatillisessa peruskoulutuksessa muodostuu ammatillisista, yhteisistä ja vapaasti valittavista tutkinnon osista.

5.1 Amatilliset tutkinnon osat

Sosiaali- ja terveystieteiden perustutkinto sisältää ammatillisessa peruskoulutuksessa vähintään 135 osaamispistettä ammatillisia tutkinnon osia.

Alla on lueteltu Rovaniemen koulutus kuntayhtymän järjestämät tutkinnon osat ja niiden hyväksymismerkinnät.

2. Amatilliset tutkinnon osat, 135 osp	osp	Hyväksytty näyttötoimikunnassa jaoksen nimi / pvm	Hyväksymis päätös nro / pvm
2.1 Kaikille pakolliset tutkinnon osat, 70 osp			
Kasvun tukeminen ja ohjaus	20	Hyvinvointialojen näyttöjaos, 24.2.ja 13.5.2015	LAO C55/2015
Hoito ja huolenpito	30	Hyvinvointialojen näyttöjaos, 24.2.ja 13.5.2015	LAO C55/2015
Kuntoutumisen tukeminen	20	Hyvinvointialojen näyttöjaos, 13.5.2015	LAO C55/2015
Osaamisala, pakollinen tutkinnonosa			
2.2. Ensihoidon osaamisala, 50 osp			
Ensihoidon palvelussa toimiminen, pakollinen tutkinnon osa 35 osp.	35	Hyvinvointialojen näyttöjaos, 24.2.ja 13.5.2015	LAO C55/2015
Päivystyspolikliininen hoitotyö, valinnainen tutkinnon osa 15 osp.	15	Hyvinvointialojen näyttöjaos, 24.2.ja 13.5.2015	LAO C55/2015
2.3. Jalkojenhoidon osaamisala, 50 osp			
Jalkojenhoito	50	Hyvinvointialojen näyttöjaos, 24.2.ja 13.5.2015	LAO C55/2015
2.4. Kuntoutuksen osaamisala, 50 osp			
Kuntoutus	50	Hyvinvointialojen näyttöjaos, 24.2.ja 13.5.2015	LAO C55/2015
2.5. Lasten ja nuorten hoidon ja kasvatuksen osaamisala, 50 osp			
Lasten ja nuorten hoito ja kasvatusta	50	Hyvinvointialojen näyttöjaos, 24.2.ja 13.5.2015	LAO C55/2015

2.6. Mielensterveys ja päihdetyön osaamisala, 50 osp			
Mielensterveys- ja päihdetyö	50	Hyvinvointialojen näyttöjaos, 24.2.ja 13.5.2015	LAO C55/2015
2.7. Sairaanhoidon ja huolenpidon osaamisala, 50 osp			
Sairaanhoido ja huolenpito	50	Hyvinvointialojen näyttöjaos, 24.2.ja 13.5.2015	LAO C55/2015
2.8. Suun terveydenhoidon osaamisala, 50 osp			
Suun terveydenhoido	50	Hyvinvointialojen näyttöjaos, 24.2.ja 13.5.2015	LAO C55/2015
2.9. Vammaistyön osaamisala, 50 osp			
Vammaistyö	50	Hyvinvointialojen näyttöjaos, 24.2.ja 13.5.2015	LAO C55/2015
2.10. Vanhustyön osaamisala, 50 osp			
Vanhustyö	50	Hyvinvointialojen näyttöjaos, 24.2.ja 13.5.2015	LAO C55/2015
2.11. Kaikille valinnaiset tutkinnon osat			
2.11.1. Päivystyspolikliininen hoitotyö	15	Hyvinvointialojen näyttöjaos, 24.2.ja 13.5.2015	LAO C55/2015
2.11.2. Haavanhoito jalkojenhoidossa	15	Hyvinvointialojen näyttöjaos, 24.2.ja 13.5.2015	LAO C55/2015
2.11.3. Vanhusten kotihoito ja huolenpito	15	Hyvinvointialojen näyttöjaos, 24.2.ja 13.5.2015	LAO C55/2015
2.11.11. Paikallisesti tarjottavat tutkinnon osat			
Ammatillinen vahvuus *)	15	Hyvinvointialojen näyttöjaos, 24.2.ja 13.5.2015	LAO C55/2015

*) tutkinnon osassa myös kriteerit

5.2 Yhteiset tutkinnon osat

Ammatillisena peruskoulutuksena järjestettävät perustutkinnot sisältävät vähintään 35 osaamispistettä yhteisiä tutkinnon osia. Yhteisiä tutkinnon osia on neljä:

- 3.1 Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen
- 3.2 Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen
- 3.3 Yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen
- 3.4 Sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen.

Opiskelija saa yhteisistä tutkinnon osista arvosanat tutkintotodistukseen. Yhteisten tutkinnon osien osa-alueet arvioidaan myös erikseen arvosanoilla. Nämä arvosanat näkyvät opiskelijan tutkintotodistuksen ohessa saamassaan erillisessä otteessa.

Yhteisen tutkinnon osan arvosana määräytyy sekä pakollisten että valinnaisten osaamisalueiden arvosanoista tutkinnon osan opetussuunnitelman mukaisesti.

Neljä yhteistä tutkinnon osaa koostuvat kukin pakollisista ja valinnaisista osa-alueista. Nämä osa-alueet on lueteltu alla olevassa taulukossa.

3. Yhteiset tutkinnon osat, 35 osp	Pakolliset osp	Valinnaiset osp
3.1 Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen	8	3
3.1.1 Äidinkieli	5	0–3
3.1.2 Toinen kotimainen kieli	1	0–3
3.1.1 Vieraat kielet	2	0–3
3.2 Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen	6	3
3.2.1 Matematiikka	3	0–3
3.2.2 Fysikka- ja kemia	2	0–3
3.2.3 Tieto- ja viestintätekniikka ja sen hyödyntäminen	1	0–3
3.3 Yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen	5	3
3.3.1 Yhteiskuntataidot	1	0–3
3.3.2 Työelämätaidot	1	0–3
3.3.3 Yrittäjyys ja yritystoiminta	1	0–3
3.3.4 Terveyden ylläpitäminen, liikunta ja terveystieto	2	0–3
3.4 Sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen		7
3.4.1. Kulttuurien tuntemus		0–3
3.4.2 Taide ja kulttuuri		0–3
3.4.3 Etiikka		0–3
3.4.4 Psykologia		0–3
3.4.5 Ympäristöosaaminen		0–3
3.4.6 Jokin kohdista 3.1.1–3.3.4		0–7
Yhteensä	19	16

Yhteisten tutkinnon osien ja niiden osa-alueiden Rovaniemen koulutuskuntayhtymän opetussuunnitelma sisältää pakollisten osa-alueiden lisäksi myös tarjolla olevat valinnaiset osa-alueet.

5.3 Vapaasti valittavat tutkinnon osat

Kaikki ammatillisena peruskoulutuksena järjestettävät perustutkinnot sisältävät vähintään 10 osaamispistettä vapaasti valittavia tutkinnon osia.

Vapaasti valittavia tutkinnon osia voivat olla

- ammattitaitoa syventäviä tai laajentavia ammatillisia tutkinnon osia
- paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia
- yhteisistä tutkinnon osia tai lukiokursseja
- jatko-opiskeluvalmiuksia tai ammatillista kehittymistä tukevia tutkinnon osia
- työkokemuksen kautta hankittuun osaamiseen perustuvia tutkinnon osia.

4. Vapaasti valittavia tutkinnon osia	osp	Hyväksytty näyttötoimikunnassa jaoksen nimi / pvm	Hyväksymis päätös nro / pvm
4.1 Ammattitaitoa syventäviä tai laajentavia ammatillisia tutkinnon osia			
4.2. Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia (*			
4.3. Yhteisiä tutkinnon osia tai lukiokursseja			
4.4 Jatko-opiskeluvalmiuksia tai ammatillista kehittymistä tukevia tutkinnon osia (*			
4.5 Työkokemuksen kautta hankittuun osaamiseen perustuvat tutkinnon osat (*			
Työkokemuksella hankittu osaaminen	10		

*) nimetään, määritellään laajuus osaamispisteinä, ammattitaitovaatimukset, osaamisen arviointi ja ammattitaidon osoittamistavat.

6 Kuntayhtymän strategia 2025:n toteuttaminen - Sosiaali- ja terveystieteiden perustutkinto

6.1 Osaamisen kehittäminen yhdessä elinkeinoelämän kanssa

Lapin ammattiopisto turvaa omalla toiminnallaan Lapin nuorille ja aikuisille sekä työyhteisöille lähihoitajakoulutusta. Sosiaali- ja terveystieteiden perustutkintokoulutuksessa pyritään jatkuvasti tunnistamaan omien ja työyhteisön muutostarpeet suhteessa alue- ja koulutuspolitiikkaan sekä sosiaali- ja terveystieteiden tavoitteisiin.

Koulutusta järjestetään alueen erityispiirteiden mukaisesti, mikä edellyttää henkilöstöltä maankuntaan jalkautumista. Saavutettavuuden edistämiseksi hyödynnetään opetus- ja tietoteknologiaa, kehitetään avoimia oppimisympäristöjä ja toimitaan yhteistyössä eri koulutusmuotojen ja saamelaisalueen koulutuskeskuksen kanssa.

Sosiaali- ja terveystieteiden perustutkintokoulutuksessa vastataan muuttuvan työelämän vaatimuksiin ja kehitystarpeisiin. Koulutuspalvelut suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan yhteistyössä työelämän kanssa. Opiskelijan oppimisen ja osaamisen hankkimisen lähtökohtana ovat aidot työelämän työprosessit. Oppimisympäristöjä ja työssäoppimisen käytäntöjä kehitetään jatkuvasti niin, että ne tukevat opiskelijan ammatillista ja persoonallista kasvua ja kehitystä.

Sosiaali- ja terveystieteiden perustutkintokoulutuksessa on vastavuoroista yhteistyötä työelämän ja sidosryhmien kanssa opetussuunnitelman, oppimisen ja osaamisen hankkimisen sekä näyttöjen suunnittelussa, toteuttamisessa, arvioinnissa ja kehittämisessä. Työelämän edustajat vahvistavat oppilaitoksessa tapahtuvan osaamisen hankkimisen toteutumista työelämän ja ammatin asiantuntijaopettajina. Työelämäyhteistyöhön osallistutaan mm. toimimalla erilaisissa alueellisissa kehittämistyöryhmissä. Työssäoppimisen kehittämistyöryhmät, näyttötutkintojen suunnittelutyöryhmät ja ammattiosaamisen näyttötoimikunta ovat niistä keskeisimpiä.

Alan perustutkinnon suorittaneille ja tutkintoa vaille oleville järjestetään ammattitaitoa edistäviä ja kehittäviä koulutuspalveluja sekä yksilö- että työyhteisötasolla yhteistyössä alan työelämän, asiakkaiden ja koulutuksen rahoittajien kanssa. Vähäisen pohjakoulutuksen omaavalle aikuisväestölle luodaan mahdollisuuksia vähintään toisen asteen tutkinnon suorittamiseen. Näyttötutkintoja kehitetään henkilökohtaistamisen periaatteen mukaisesti yhteistyössä työelämän kanssa niin, että ne palvelevat työelämän tarpeita ja kehittämistä.

Lapin läänin alueella peruskoulujen ja lukioiden kanssa tehdään markkinointiyhteistyötä esimerkiksi koulutusmessujen muodossa sekä tarjotaan tutustumis- ja opintokäyntejä peruskoulujen ja lukioiden opiskelijaryhmille. Rovaniemen aikuislukion kanssa järjestetään koulutusta siten, että opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa samanaikaisesti ammatillinen perustutkinto, lukio ja/tai ylioppilastutkinto.

6.2 Yksilöllisten oppimispolkujen toteuttaminen

Lähihoitajakoulutuksen laatu on ammattitaitoinen, työelämän tarpeita vastaava, työtään kehittävä ja elinikäiset oppimistaidot omaava sosiaali- ja terveystieteen ammattilainen eli lähihoitaja. Lähihoitaja on empaattinen, rehellinen, luotettava ja aidosti toisista ihmisistä välittävä. Hän arvostaa ammattiaan ja ammatillista osaamista. Lähihoitajakoulutuksen opetussuunnitelman laatiminen, toteuttaminen ja arviointi toteutuvat laajana opettajien, sosiaali- ja terveystieteen työntekijöiden, edustajien ja opiskelijoiden yhteistyöprojektina, jossa kaikkien osapuolten tiedot, taidot, käsitykset ja kokemukset otetaan huomioon ja niitä kunnioitetaan.

Lähihoitajan työn ydintavoitteena on asiakkaan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen. Työtä ohjaa sosiaali- ja terveystieteen arvoperusta, jonka mukaan ihminen on aktiivinen ja päämäärätietoinen oman elämänsä subjekti. Keskeisinä periaatteina ovat elämän ja ihmisarvon kunnioittaminen, itsemääräämisoikeus, oikeudenmukaisuus ja tasa-arvo. Lähihoitajan työ on erikikäisten, erilaisen kulttuuri- ja muun taustan sekä elämäntien eri vaiheissa olevien asiakkaiden voimavaroista kasvun tukemista ja ohjaamista, hoitoa ja huolenpitoa sekä kuntoutumisen tukemista. Työtä tehdään asiakkaiden kodeissa sekä opetus-, sosiaali- ja terveystieteen ympäristöissä kotimaassa tai ulkomailla. Ammattispesifin tieto- ja taitoperustan lisäksi lähihoitajalta edellytetään hyviä päätöksentekotaitoja, kykyä toimia joustavasti muuttuvissa tilanteissa, sisäistynyttä ammattietiikan noudattamista, taitoa toimia yksin, yhdessä ja verkostoissa, kiinnostusta itsensä ja työnsä kehittämiseen sekä aktiivista otetta oman työhyvinvoinnin ylläpitämiseen ja edistämiseen. Lähihoitajakoulutuksen opetussuunnitelman sisällöllisillä ja pedagogisilla ratkaisuilla tuetaan edellä mainittujen tavoitteiden toteutumista osana nuoren ja aikuisen opiskelijan/tutkinnon suorittajan persoonallista ja ammatillista kasvua lähihoitajaksi.

Yleinen globalisaatiokehitys edellyttää lähihoitajilta kulttuurisensitiivisyyttä eli herkkyyttä kohdata ja hoitaa ammattitaitoisesti erilaisen taustan omaavia asiakkaita sekä valmiuksia toimia monikulttuurisissa työ- ja toimintaympäristöissä niin kotimaassa kuin ulkomaillakin. Perusvalmiudet erilaisen asiakkaiden kohtaamiseen ja hoitamiseen opitaan sekä ammatillisten että ammattitaitoa täydentävien opintojen yhteydessä. Oppimista tuetaan kaikissa oppimisympäristöissä: esimerkiksi ammatillisen kehittymisen -pajoissa, tutoriaalityöskentelyssä, asiantuntijaluennoilla, teemapäivillä, opintokäynneillä ja työssäoppimisessa. Yhteistyökumppaneina opinnoissa ovat esimerkiksi maahanmuuttajaopiskelijat ja kolmas sektori.

Opiskelija vahvistaa kansainvälisyys- ja monikulttuurisuusosaamistaan valinnaisten ja/tai vapaasti valittavien opintojen avulla. Opiskelu ulkomailla toteutuu pääsääntöisesti kolmannen opintovuoden aikana osana valinnaisia opintoja. Lisäksi opiskelijan yksilöllisten tarpeiden mukaan ulkomaan opiskelua on mahdollista sisällyttää pakollisten tutkinnon osien ja osaamisalojen opintoihin. Ulkomailla tapahtuvissa opinnoissa noudatetaan koulutuksen järjestäjän vaihtotoimintaa varten laadittuja ohjeistuksia.

Lähihoitajakoulutuksen kaikilla opettajilla on perusvalmiudet kulttuurisensitiivisen näkökulman huomioon ottamiseen opetuksessa. Lisäksi opettajilla on mahdollisuus vahvistaa osaamistaan kieli- ja kulttuuriopintojen avulla sekä osallistumalla hanke- ja vaihtotoimintaan henkilökohtaisen kehityssuunnitelmansa mukaisesti. Vahvaa kielitaitoa tarvitaan erityisesti osittain englanninkielisen koulutuksen toteuttamisessa.

Lähihoitajakoulutuksessa oppiminen ja osaamisen hankinta tapahtuu yksilöllistettyjen, henkilökohtaistettujen oppimispolkujen mukaisesti ammatillisen kehittymisen -pajoissa, tutoriaaleissa, asiantuntijaluennoilla, opintokäynneillä, harjoituksissa ja työssäoppien.

Osaamisen hankinnan ja yksilöllisen oppimisen ohjauksen, tuen ja arvioinnin avulla varmistetaan opintojen eteneminen ja ammatin perustietojen, -taitojen ja -valmiuksien saavuttaminen. Jokaisella opiskelijalla/tutkinnon suorittajalla on henkilökohtainen opiskeluohjelma (HOPS) tai henkilökohtaistamissuunnitelma. Lähihoitajakoulutuksessa henkilökohtaistamisella tarkoitetaan opiskelijan tai tutkinnon suorittajan ohjaus-, neuvonta-, oppimis- ja ammattitaidon täydentämisen tarpeiden

huomioon ottamista ja tarvittavien tukitoimien käyttämistä oppimisessa, ammattitaidon saavuttamisessa ja täydentämisessä, ammattiosaamisen näytöissä ja tutkintasuorituksissa.

Osaamisen hankinnassa huomioidaan oppimisvalmiuksiltaan ja – tavoiltaan erilaiset opiskelijat sekä tuetaan opiskelijoiden ammatillista ja persoonallista kasvua ja kehitystä yhteistyössä kotien ja tarvittaessa koulun ulkopuolisten asiantuntijoiden kanssa. Erityisopetus on luonnollinen osa yleistä koulutustarjontaa. Erityisopiskelijaksi nimetyille opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS).

Opiskelijalla on oikeus terveelliseen, turvalliseen ja hyvinvointia edistävään oppimisympäristöön. Opintoluotsi, opettajat, opinto-ohjaaja, opiskelijahuolto ja työssäoppimisen ohjaajat sekä muut opiskelijoiden ohjaukseen osallistuvat jäsenet varmistavat yhdessä opiskelijoiden kanssa tämän oikeuden toteutumisen. Ammatillisen kehittymisen –pajoissa hyvinvointia edistetään esimerkiksi yhteistoiminnallisena ja tasavertaisena työotteena, jossa kaikki osapuolet tuovat oman panoksensa oppimisprosessiin, tehdään itse- ja vertaisarviointia sekä määritellään oppimis- ja kehittymistavoitteita yksilö- ja ryhmätasolla. Työssäoppimisessa hyvinvointia ja turvallisuutta edistetään valmentamalla opiskelijat huolellisesti työssäoppimiseen, huolehtimalla opiskelijoiden työturvallisuudesta ja oppimisen etenemisestä sekä arvioimalla oppimista ja osaamista kehittävän arvioinnin periaatteiden ja tutkinnon osan kriteereiden mukaisesti. Opiskelijoiden kouluviihtyvyyttä ja yleistä hyvinvointia tuetaan lisäksi opiskelijaraatitoiminnalla sekä ohjaamalla terveyttä ja hyvinvointia ylläpitäviin ja edistäviin harrastuksiin.

Lähihoitajakoulutuksessa oppimisen ja osaamisen hankinnan arvioinnilla on keskeinen ja ohjaava merkitys. Jokaiselle opiskelijalle pyritään antamaan henkilökohtaista palautetta opintojen etenemisestä. Henkilökohtainen palaute ja arviointi ovat oleellisia uuden teoreettisen tiedon ja käytännön taitojen oppimiseksi sekä omien oppimaan oppimisen taitojen kehittämiseksi. Samalla opiskelijan tietoisuus itsestään lisääntyy ja hän tunnistaa paremmin myös sen, miten hänen toimintansa vaikuttaa ryhmän muihin jäseniin ja ryhmän oppimiseen. Myös työelämässä edellytetään monentasoista arviointia ja eri arviointimenetelmien käyttöä. Lisäksi opiskelijan valmistuttuaan lähihoitajaksi täytyy kyetä itse arvioimaan omaa osaamistaan ja työskentelyään sekä antamaan ja vastaanottamaan palautetta esimiehiltä ja kollegoilta sekä asiakkailta ja yhteistyökumppaneilta.

Lähihoitajakoulutus antaa opiskelijalle laaja-alaiset ammatilliset perusvalmiudet, joiden turvin voi sijoittua työelämään, suoriutua alansa vaihtelevista tehtävistä muuttuvissa oloissa sekä kehittää ammattitaitoaan läpi elämän. Koulutus kannustaa opiskelijaa harrastuksiin ja persoonallisuuden kehittämiseen sekä tukee jatko-opintovalmiuksia tarjoamalla mm. monipuolisia vapaasti valittavia opintoja. Yksilölliset, henkilökohtaistetut oppimispolut mahdollistavat avoimen, monipuolisen, yhteistoiminnallisen ja vuorovaikutteisen oppimisympäristön, jossa elämäntaidot vahvistuvat ja opiskelijasta kehittyy vastuuntuntoinen ja velvollisuuksistaan huolehtiva kansalainen ja työyhteisön jäsen.

6.3 Ammattialan opettajien osaamisen uudistaminen

Lapin ammattiopiston tärkein voimavara on hyvinvoiva henkilöstö, jonka osaaminen mahdollistaa opiskelijoiden ja työelämän muuttuviin osaamistarpeisiin vastaamisen sekä työelämän ja maakunnan kehittämisen.

Lapin ammattiopistossa henkilöstöjohtaminen ja henkilöstön osaamisen kehittäminen on strategialähtöistä, suunnitelmallista ja arvioitua toimintaa. Työyhteisön hyvinvoinnin perusta luodaan vahvoilla esimies- ja alaitaidoilla. Henkilöstöjohtamisen tavoitteena on varmistaa, että henkilöstöstä muodostuva työyhteisö on oppiva ja vuorovaikutteinen sekä osaava ja muutosta enna-

12.8.2015

koiva. Henkilöstön osaamisen kehittämisessä painotetaan ennakoivaa osaamisen kehittämistä, joka linjataan henkilöstön kehittämissuunnitelmassa.

Lähihoitajakoulutuksen opetushenkilöstö toimii tutkinnon osittain nimetyissä opetus- ja kehittämissuunnitelmissa. Työn keskeinen sisältö muodostuu koulutusprosessin suunnittelusta, toteutuksesta, arvioinnista ja kehittämisestä. Opettajien työsuunnitelmat tehdään yhteistoiminnallisesti ja taloudellisesti siten, että lähihoitajakoulutuksen laatutulos syntyy sekä yhteisestä että yksilöllisiin vahvuuksiin perustuvasta osaamisesta.

Henkilöstön kokonaisvaltainen työhyvinvointi on laadukkaan koulutusprosessin toteuttamisen kulmakivi. Psykkinen ja sosiaalinen työhyvinvointi on sekä työyhteisössä yhteisesti jaettua kokemusta että yksilöllisesti koettua tunnetta voimavarojen riittävydestä ja kohdentumisesta itselle ja työyhteisölle merkityksellisiin asioihin. Työhyvinvointia on, että työntekijä kokee hallitsevansa työn laadun ja määrän. Työhyvinvointi ilmenee tiimityöskentelyssä, toiminnassa opiskelijoiden ja työelämän edustajien kanssa sekä vapaa-aikana työajan ulkopuolella. Fyysinen työhyvinvointi sisältää mm. työntekijän fyysisen terveyden ja kunnon sekä työympäristön fyysiset olosuhteet.

Työhyvinvointia varmistetaan tiimien ja henkilökohtaisten kehityskeskustelujen avulla, joissa määritellään tiimi- ja henkilökohtaiset osaamisalueet, tavoitteet ja kehittämisen kohteet. Työhyvinvointia edistetään myös koulutuskuntayhtymän tarjoamalla työterveys- ja hyvinvointipalveluilla, yhteisillä ja henkilökohtaisilla koulutuspäivillä, virkistymispäivillä sekä panostamalla jokainen henkilökohtaisesti positiiviseen, avoimeen, keskustelemaan, kannustamaan ja työkaveria tukemaan työilmapiiriin.

Lähihoitajakoulutuksen henkilöstö on ammattitaitoista ja asiantuntevaa. Henkilöstö koulutautuu vuosittain laadittavien koulutuksen painopistealueiden mukaisiin koulutuksiin osallistumalla kansainvälisiin, valtakunnallisiin, alueellisiin, kuntayhtymän sisäisiin ja oppilaitoskohtaisiin koulutuksiin.

Jatkuva työelämäyhteistyö ja työelämän kehittämisverkostoissa toiminen vahvistaa henkilöstön osaamista. Opettajilla on mahdollisuus päivittää omaa työelämäosaamistaan työelämäjaksoilla. Lisäksi henkilöstöllä on mahdollisuus lähteä kansainväliseen vaihtoon. Useat hankkeet tuovat henkilöstölle uusia osaamisalueita ja valmiuksia sekä mahdollistavat kansallista ja kansainvälistä verkostoitumista.

6.4 Taloudellinen ja tehokas opetustoiminta

Taloudellista ja tehokasta opetustoimintaa seurataan vuotuisesti koulutuskuntayhtymän valtuuston ja hallituksen vahvistamien tuloksellisuuden eri osa-alueiden indikaattorien avulla. Indikaattorit antavat tietoa henkilöstön aikaansaannoskyvystä, prosessien sujuvuudesta ja taloudellisuudesta, toiminnan laadusta ja vaikuttavuudesta. Toiminnan ohjauksessa ja arvioinnissa käytetään kehitystä kuvaavien lukujen lisäksi kuntayhtymän organisoimista palautekyselyistä ja toimipisteen omista teema-arvioinneista saatavaa palautetietoa.

Taloudellista ja tehokasta opetustoimintaa tarkastellaan ja arvioidaan vuotuisilla toimipisteiden henkilöstön yhteisöllisyys- ja strategiapäivillä. Lisäksi kartoitusten ja selvitysten tuloksia tarkastellaan yhteisissä toimipistepaikkakokouksissa ja viikoittaisissa henkilöstön info –tilaisuuksissa sekä tiimien ja työryhmien kokouksissa.

Taloudellisen ja tehokkaan opetustoiminnan tavoitteena on tarveperustainen käytössä olevien resurssien kohdentaminen opetustoimintojen ja oppimisympäristöjen eri osa-alueille. Opetushenkilöstö toimii tutkinnon osittain nimetyissä opetus- ja kehittämistyöryhmissä ja – tiimeissä. Työn keskeinen sisältö muodostuu koulutusprosessin ja oppimisympäristöjen suunnittelusta, toteutuksesta, arvioinnista ja kehittämisestä. Opettajien työsuunnitelmat tehdään yhteistoiminnallisesti ja taloudellisesti siten, että koulutuksen laatutulos syntyy sekä yhteisestä että yksilöllisiin vahvuuksiin perustuvasta osaamisesta.

Työelämän yhteistyön lisäksi opiskelijoiden kanssa tehtävä yhteistyö on tärkeää. Toimipisteissä toimivat aktiivisesti yhteistoiminnallisesti opiskelijoista kootut opiskelijaraadit. Lisäksi koulutuksen järjestäjällä on yhteinen oppilaskunta, jonka jäsenenä tulevat toimimaan toimipisteiden opiskelijaraadien edustajat.

Opintoluotsi, opettajat, opinto-ohjaaja, opiskelijahuolto ja työssäoppimisen ohjaajat sekä muut opiskelijoiden ohjaukseen osallistuvat varmistavat yhdessä opiskelijoiden kanssa yksilöllisten, henkilökohtaistettujen opintopolkujen toteutumista. Samalla vahvistetaan terveellisen, turvallisen ja hyvinvointia edistävän oppimisympäristön rakentumista osana toimipisteen taloudellista ja tehokasta opetustoimintaa.

6.5 Ammattialan kumppanuuksien kehittäminen

Koulutuksen järjestäjän visio, arvot ja strategiat linjaavat sosiaali- ja terveystieteiden kumppanuuksien kanssa tehtävää tavoitteellista yhteistyötä. Keskeiset kumppanuuksuhteet rakennetaan eri koulutusviranomaisten ja eriasteisten koulutusorganisaatioiden sekä ammattialan työelämän kumppanuuksiverkoista.

Eri koulutusviranomaisten ja eriasteisten koulutusorganisaatioiden kanssa tehtävä yhteistyö merkitsee kumppanuuksuhteissa aloitteellisuutta ja vastavuoroista yhteistoimintaa, jonka tavoitteena on kehittää nuorten ja aikuisten ammatillista ammattialan koulutusta monipuolisesti. Toimipisteiden kehittämisalueiden mukainen toiminta kumppanuuksuhteissa on esimerkiksi nuorten ja aikuisten koulutuksen henkilökohtaistamisen ja opintojen valinnaisuuden, yksilöllisyyden ja joustavuuden kehittämistä tai esimerkiksi avoimien oppimisympäristöjen kehittämistä opetus- ja tietoteknologiaa hyödyntäen yhteistyössä eri koulutusmuotojen kanssa.

Koulutusviranomaisten ja eriasteisten koulutusorganisaatioiden kumppanuuksuhteiden ylläpito ja hoito määräytyy kulloisenkin kumppanin ja yhteistyön tarkoituksen mukaan ja tarvittaessa myös kirjallisten sopimusten linjaamina. Usein yhteistyö on yhdessä toimimista erilaisissa paikallisissa ja alueellisissa, kansallisissa tai kansainvälisissä kehityshankkeissa – esimerkiksi kansainvälistymistoiminnan kumppanuuksuhteet perustuvat yhteistyöhön vakiintuneiden kumppanien kanssa kansallisessa ja kansainvälisessä yhteistyöverkostossa.

Koulustarpeiden ennakointi, markkinointi ja opiskelijavalinta edellyttävät koulutukseen hakeutuvan opiskelija-aineksen tuntemista ja verkostoituvaa yhteistyötä peruskoulujen ja lukioiden kanssa. Peruskoulujen kanssa tehtävä yhteistyö on mm. yhteisvalinta-aikana järjestettäviä vanhempainiltoja, opinto-ohjaajien yhteistapaamisia ja siirtopalavereja. Vuosittain järjestettävillä koulutusmessuilla ja oppilaitosten avointen ovien päivinä opiskelijoiksi hakeutuvat saavat täsmällistä tietoa haettavana olevista koulutuspaikoista, koulutusohjelmista ja tutkinnon järjestämisestä.

Työelämän kumppanuuksuhteiden ylläpidon ja hoidon avulla pyritään turvaamaan Lapin nuorille ja aikuisille sekä alueen työyhteisöille koulutus- ja kehittämispalveluita, jotka huomioivat alueen

12.8.2015

erityispiirteet ja ovat sisällöltään täsmäohjattua koulutusta paikallisella tasolla. Opetushenkilöstölle se merkitsee sitoutumista ja jalkautumista maakuntaan. Kumppanuussuhteissa molempipuolisen kehittymisen edistäminen merkitsee yhteistyötä, jonka avulla oppilaitoksen koulutus- ja kehittämispalvelut suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan yhteistyössä työelämän kanssa ja työelämän edustajat osallistuvat oppilaitoksessa annettavaan opetukseen työelämän ja ammatin asiantuntijaopettajina. Lisäksi työelämän kanssa tehtävän yhteistyön avulla pyritään vastaamaan muuttuvan työelämän vaatimuksiin ja kehitystarpeisiin. Kumppanuussuhteissa se merkitsee esimerkiksi oppilaitoksen opettajien ja opiskelijoiden sekä työelämän yhteisöllistä toimintaa erilaisten hyvinvointipalvelujen tuottamiseksi alueen väestölle. Esimerkiksi ammattiopiston tiloja käytetään hieronta- ja jalkojenhoidon sekä hius- ja kauneudenhoitopalvelujen tuottamiseen sekä erilaisten koulutuspäivien järjestämiseen.

Työelämän osalta kumppanuussuhteiden ylläpito ja hoito toimii kahdella tasolla. Opettajatason kumppanuussuhteet liittyvät päivittäiseen työhön, opiskelijoiden työssäoppimisen järjestelyihin, työssäoppimisen ohjaukseen ja yhteistoimintaan erilaisissa työelämälähtöisissä kehittämishakkeissa, kehittämisprojekteissa ja työryhmissä. Kumppanuussuhteet perustuvat henkilökohtaiseen tuntemukseen ja esimerkiksi opettajien aikaisempiin työkokemuksiin. Oppilaitostason suhteiden hoidosta vastaavat toimipistejohtaja, tiimivastaava, opettajat, opinto-ohjaajat sekä myös muu henkilöstö. Toimipistetaso kumppanuussuhteissa painopiste on koulutuksen markkinoinnissa, sisällöissä, osuvuudessa, tuloksissa, vaikuttavuudessa sekä molempia osapuolia hyödyttävässä kehittämistoiminnassa. Kumppanuussuhteet toimivat molempiin suuntiin: koulutus voi auttaa työyhteisöjä kehittämisessä ja toisaalta työelämäältä saatu palaute ohjaa oppilaitoksen tarjoaman koulutuksen sisältöä, kohdentamista ja järjestelyjä.

Kansainvälinen toiminta painottuu verkostoyhteistyöhön pohjautuvaan vastavuoroiseen opiskelija-, opettaja- ja asiantuntijaliikkuvuuteen sekä kansainvälisyyttä edistävään hanketoimintaan. Opiskelijoiden kansainvälistäminen toteutuu mm. ulkomailla suoritettavana työssäoppimisena. Henkilöstön liikkuvuudessa keskeiset muodot ovat asiantuntijavaihto, seminaarit ja konferenssit, benchmarking ja hanketapaamiset. Opettajien ja opiskelijoiden kansainvälisiä kokemuksia ja verkostoja hyödynnetään opetuksessa ja sen suunnittelussa.